

Křesťanská sociální etika

Jabok 2021

2. Vývoj katolického sociálního myšlení

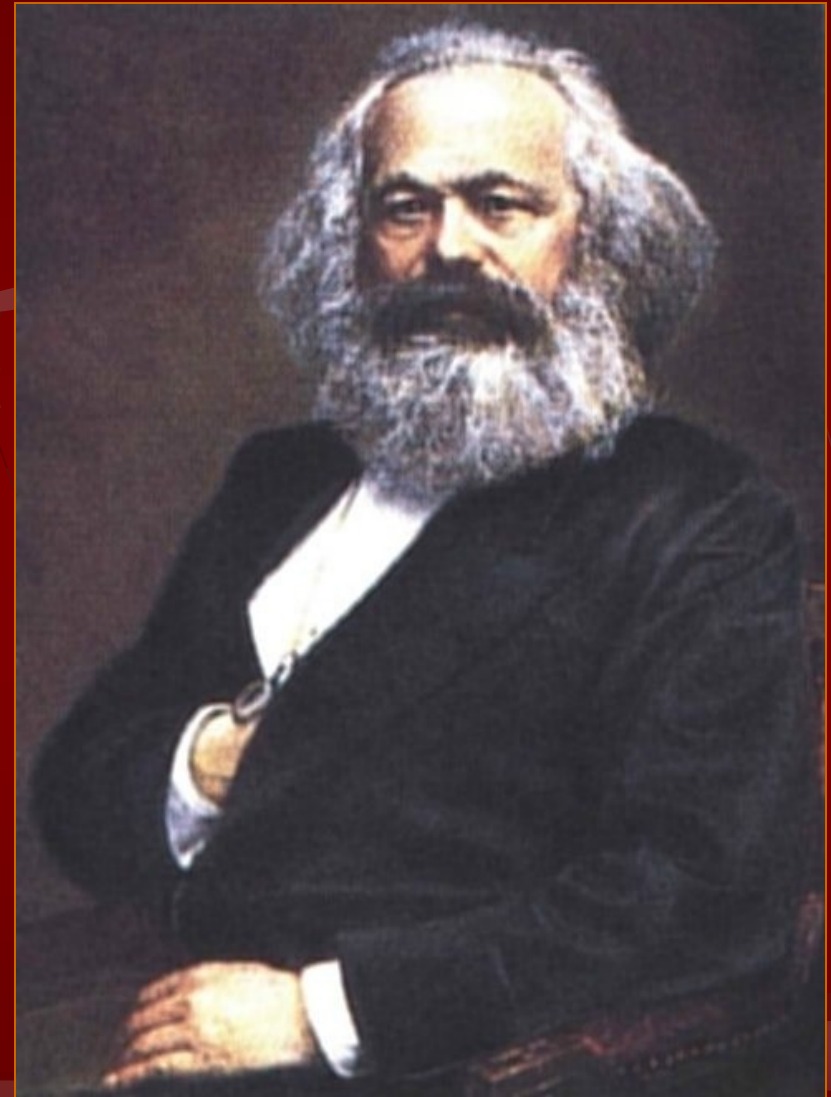

Sociální otázka – 19. stol.

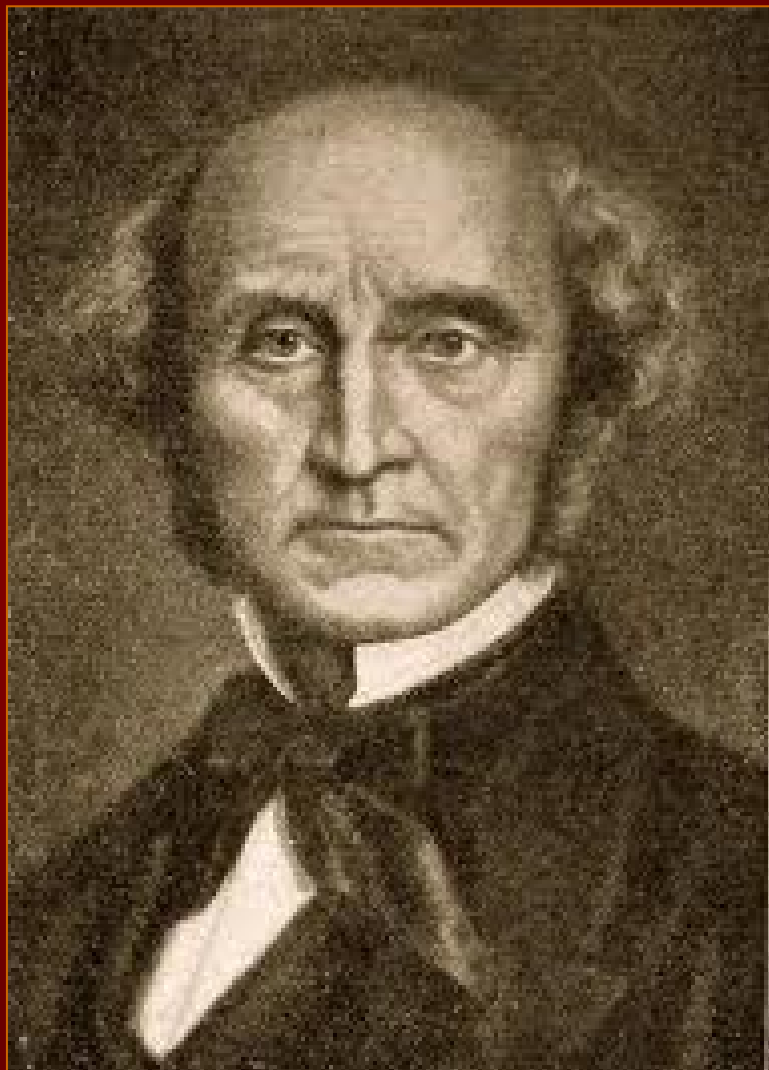
- **Růst počtu obyvatelstva:** během 19. stol. asi na dvojnásobek
- **Hospodářský liberalismus:**
 - **Zavedení tržní ekonomiky** ve V. Británii a USA – kolem 1800
 - **Osvobození rolníků:** vzrůst produkce, zánik ochrany ze strany panstva – vznik venkovského proletariátu
 - **Svoboda živností:** osvobození od nátlaku cechů vedlo ke svobodné produkci, ale zároveň ke ztrátě sociální ochrany – zbídačení řemeslníků
- **Proces industrializace** – dělníci ve velkých továrnách:
 - nelidské pracovní podmínky (prac. doba až 78 hodin),
 - nízké mzdy (sotva pokrývaly životní minimum),
 - neexistence sociálního pojištění (postupně zaváděno – Německo 1883),
 - nedůstojné bydlení
 - z fyzicky pracujících soc. vrstev, které nevlastnily výrobní prostředky, se stává „třída“ – proletariát
- **Důsledky:**
 - pauperismus (masová chudoba),
 - morální úpadek (opilství, promiskuita, rezignace).

Marxismus

- První systematická reakce na dělnickou otázku:
 - Komunistický manifest – 1848
 - Kapitál – 1867
- Základní myšlenky:
 - Lidské dějiny jsou dějinami třídních bojů
 - V kapitalismu jsou antagonistickými třídami vlastníci výrobních prostředků (vykořisťovatelé – buržoazie) a dělníci (vykořisťovaní – proletariát)
 - Náboženství je opium lidu, církve jsou vždy na straně vykořisťovatelů
 - Třídní antagonismus bude zrušen, až se dělníci stanou vlastníky výrobních prostředků, čehož dosáhnou ozbrojenou revolucí
 - Tak vznikne beztřídní společnost – komunismus

John Stuart Mill (1806-1873)

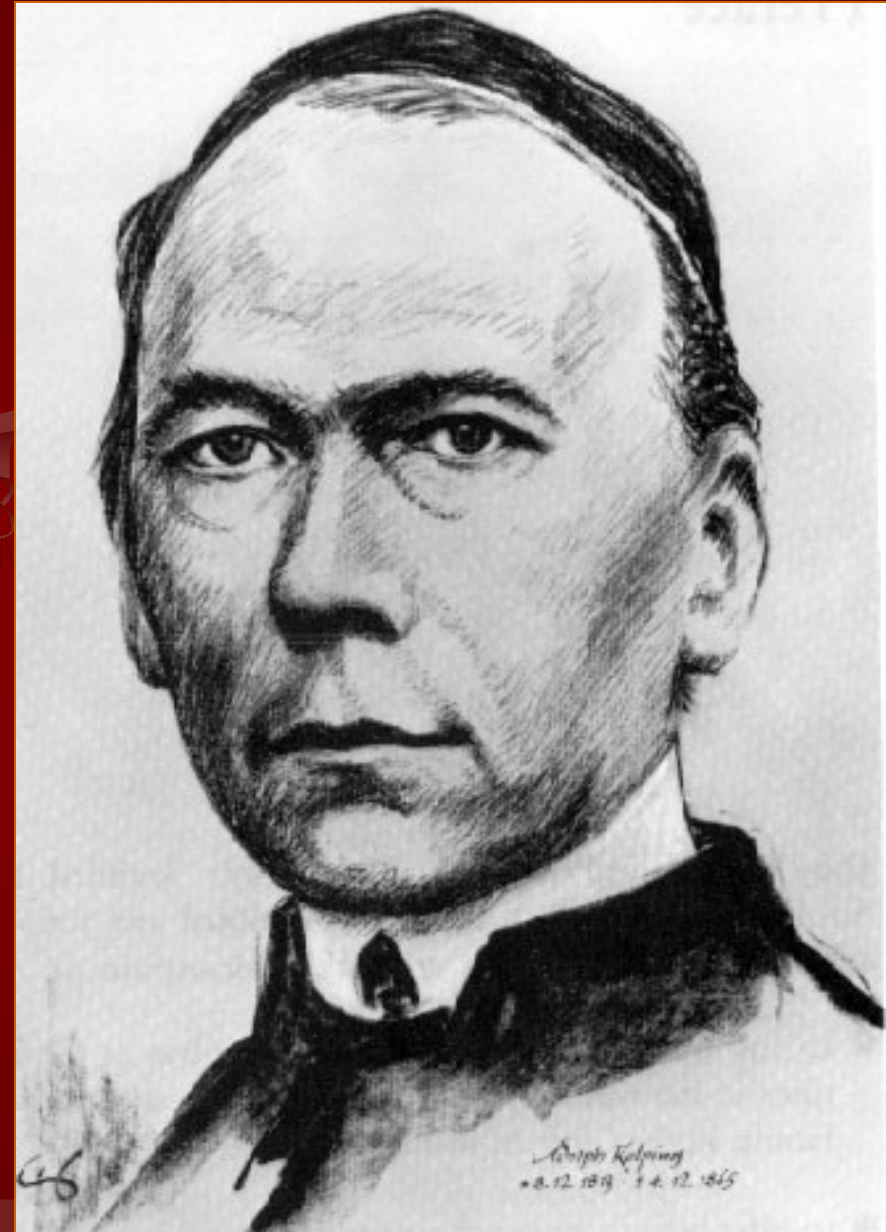
- Principy politické ekonomie – 1848
- Liberální ekonom s důrazem na dosažení sociální spravedlnosti: politická ekonomie měla podle něj smysl jen tehdy, pokud dokáže aktivně řešit aktuální problémy své doby.

Východiska pro postoj církve k dělnické otázce

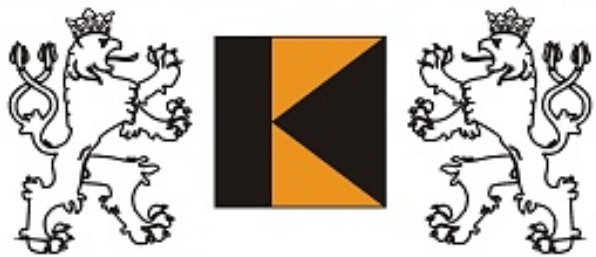
- **Antimodernismus** – kritická distance vůči liberalismu i socialismu (odmítání tržního kapitalismu i politické demokracie); tato pozice vycházela ze *syndromu hříšného pádu*: ve srovnání s dobrým katolickým středověkým řádem jsou novověký proces a omyly moderny důsledky hříšného pádu, jímž začala reformace. Tento postoj bránil církvi v konstruktivní diskusi s modernou a s raným socialismem.
- **Novoscholastika** – odvolání na klasické přirozené právo, apel na charitu a solidaritu bohatých s chudými: princip lidské důstojnosti (člověk jako tělesně – duševně – duchovní jednota) a společného dobra (produkt nikoli hospodářské soutěže nebo revolučního boje, ale solidární spolupráce).
- **Sociální romantismus** – stavovská výstavba státu a společnosti: král a vláda, parlament složený ze zástupců lidu podle stavů (rolníci, řemesla, velkopřůmysl, obchod), překonání třídních protikladů a sociální zabezpečení na základě sociálního partnerství skupin. Problém: omezení konkurence – svobody trhu.
- **Charitativní praxe** – rozvoj řeholních i laických společenství zaměřených na péči o nemocné, chudé a staré, na školy a výchovu, nově také na chudé dělníky.

Charitní iniciativy zaměřené na dělníky

- Německo: Adolf Kolping
 - Katolický kněz (1813 – 1865), od roku 1850 inicioval zakládání spolků na podporu chudých tovaryšů, putujících z města do města za prací. Spolkové domy poskytovaly ubytování, práci, vzdělání a duchovní, kulturní i sportovní programy pro volný čas.
- Itálie: Jan Bosco (1815 – 1888)

KOLPINGOVO DÍLO

ČESKÉ REPUBLIKY

Počátky katolického sociálního myšlení: Luigi Taparelli, SJ (1793 – 1862)

- Profesor na papežské univerzitě Gregoriana, učil pozdějšího papeže Lva XIII.
- **Spravedlnost** není jen kategorie morálního hodnocení individuálního chování, ale i kvalifikace společenských struktur. Nejen jednatel, i společnost může být spravedlivá či nespravedlivá.
- Vytvořil nový pojem: **SOCIÁLNÍ SPRAVEDLNOST** (40. léta 19. stol.)
- „Společensko-politický vůdčí princip, který fakticky musí všechny lidi zrovnoprávňovat, pokud se týká práv lidstva všeobecně, právě tak jako Stvořitel obdařil každého člověka stejnou lidskou přirozeností.“

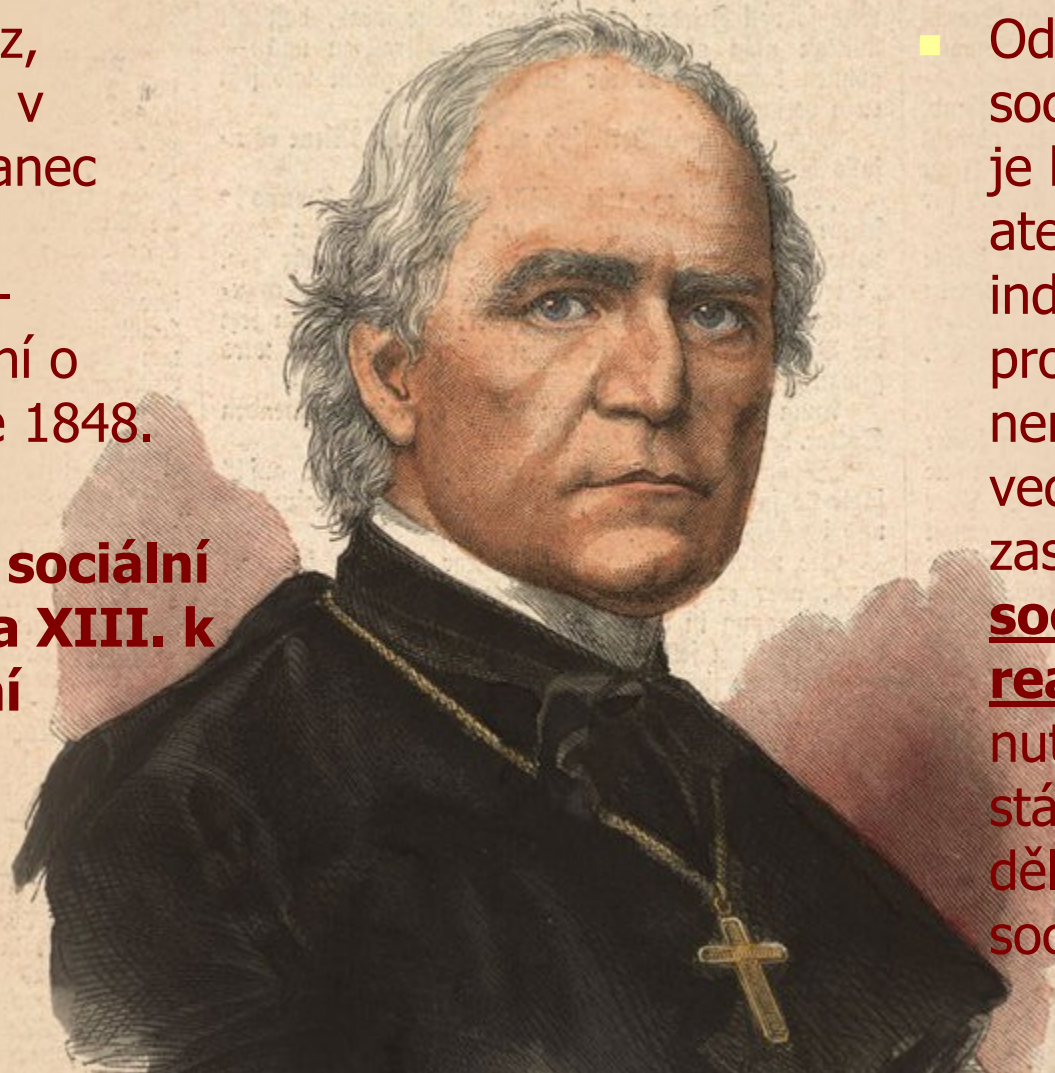
Robert Lamennais (1782 – 1854)

- Francie, katolický kněz
- prosazoval zdravý liberalismus, obhajoval kulturní a politická práva, souhlasil s demokracií; podněcoval sociální praxi církve a blížil se raně **socialistickým** představám.
- Jeho názory odsoudil Řehoř XVI., přesto podnítily rozvoj sociálního katolicismu.

Wilhelm von Ketteler (1811-1877)

- Německo, kněz, později biskup v Mainzu a poslanec Národního shromáždění – adventní kázání o sociální otázce 1848.

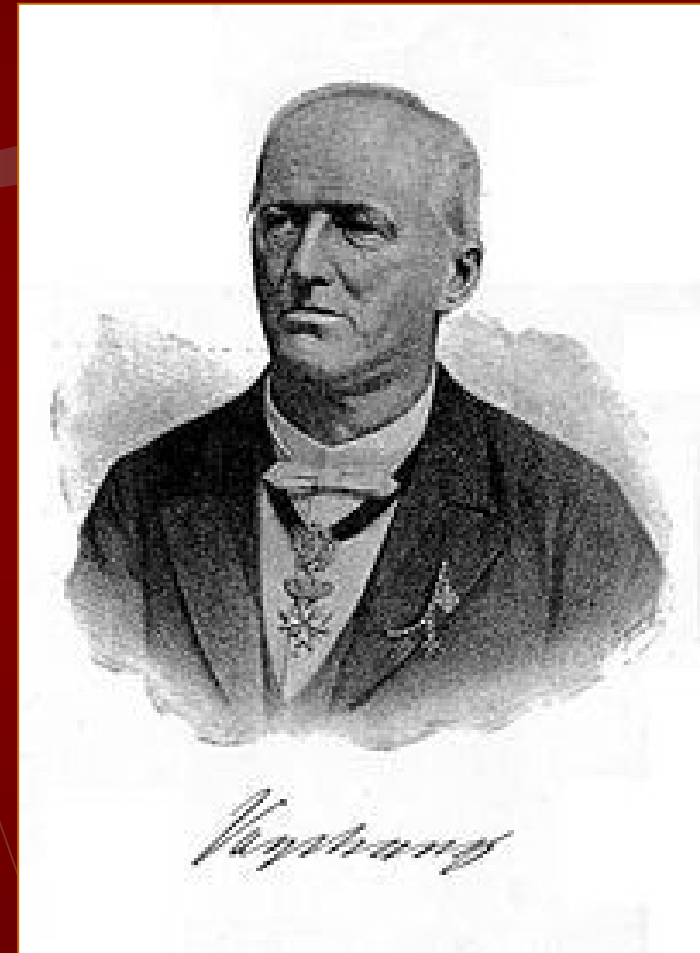
- **Inspiroval Bismarcka k sociální reformě i Lva XIII. k první sociální encyklice.**

- Odmítá kolektivní socialismus, protože je bojovně ateistický, i liberální individualismus, protože jeho nemorálnost by vedla k socialismu; zastává linii **sociálně-realistickou**: nutnost zásahu státu ve prospěch dělníků – státní sociální politika.

Karl von Vogelsang (1818 – 1891)

- Rakousko, žurnalista, šéfredaktor časopisu Katholik v Prešpurku – Bratislava.
- Představitel **sociálního romantismu**, spolupráce s Kettelerem.
- Inspiroval sociální refomu Eduarda Teefeho v Rakousku-Uhersku, , publicisticky připravoval encykliku Rerum Novarum papeže Lva XIII.

Borské teze

- Dokument vypracovaný 1883 na zámku v Boru u Tachova
- 14 sociálních myslitelů z Čech, Německa, Rakouska, Švýcarska a Vatikánu.
- Požaduje zákonnou úpravu pracovní smlouvy, spravedlivou mzdu, zřízení dělnických komor pro hájení zájmů dělníků.

Borské teze

- V roce 1882 byl tehdejší majitel zámku **kníže Karel z Löwensteinu** jmenován generálním sekretářem německého (i rakouského) Katolického sněmu. Tento katolický, sociální a společenský svaz ho tehdy pověřil zpracováním návrhu zásad pro řešení otázek práce. Po vypracování zmíněného návrhu svolal roku 1883 kníže Karel z Löwensteinu na borský zámek 14 význačných osob, včetně zástupce Vatikánu. Po čtyřech dnech společného jednání byly vydány „Borské teze“, týkající se dělnické otázky a s ní související otázky řemeslnictva.

Borské teze

- Otázky související s **pracovní smlouvou**: práce již není chápána jak zboží, které se prodává nebo kupuje, ale má hodnotu mravní, protože bezprostředně souvisí s člověkem. Pracovní smlouva má být uzavřena na právním základě jako smlouva o mzdě nebo platu, ne jako smlouva nájemní. Přitom mzda má být chápána jako rovnocenná náhrada toho, co pracovník při své činnosti vykonává. Při vyměřování mzdy musí být přihlédnuto ke spravedlivému ohodnocení činnosti.
- Komitét chtěl zabránit hrozícímu rozpadu **řemeslné výroby** povinným zakládáním cechů, spolků, soudů a komor. Stát na druhé straně se měl postarat o základní odborné školství, o dodržování nedělního klidu, obstarávání odbytu výrobků a o zákonnou úpravu vypisování nabídek práce a poskytování objednávek. Stát měl rovněž podporovat zřizování učňovských, tovaryšských a mistrovských spolků.
- Obě teze ukázaly směr nové – sociálně zaměřené cesty. Do té doby byla starost o sociální otázky z katolické strany považována spíše za péči o duši. **Teprve Borské teze vedly k poznatku, že základy existujících problémů musí být odstraněny strukturálními změnami.** Významný vliv při přípravě papežské sociální encykliky Rerum novarum.

Lev XIII. - Rerum novarum (1891)

- **První sociální encyklika**, ovlivněna Kettelerem a Vogelsangem, Taparellim; kombinace sociálního romantismu s opatrným přijetím tržního hospodářství
- **Reakce na tzv. „dělnickou otázku“** a rozvoj marxismu – příliš pozdě
- **Polemika se socialismem:** obhajoba soukromého vlastnictví. Není zde zmínka o liberalismu ani o demokracii.
- **Nezastupitelná úloha náboženství a církve:** vzbuzuje citlivost pro spravedlnost a lásku, vytváří potřebné sociální klima.
- **Cesta k řešení:** apel na odpovědnost bohatých, státu, církve a dělníků ve svépomocných organizacích (odborníky).
- **Cíl: pokojné soužití ve vzájemné lásce a vstřícnosti**

Sociální dokumenty katolické církve

- 1. fáze – příprava a úvodní formulace; reakce na dělnickou otázku:
 - Lev XIII., encyklika Rerum novarum (1891)
- 2. fáze – formulace základních principů; konfrontace s totalitními systémy:
 - Pius XI., encyklika Quadragesimo anno (1931)
 - Pius XII., rozhlasová poselství
- 3. fáze – koncilová – dialog se světem, přijetí lidských práv:
 - Jan XXIII., encyklika Mater et Magistra (1961)
 - Jan XXIII., encyklika Pacem in terris (1963)
 - II. Vatikánský koncil, konstituce Gaudium et spes (1965)
 - Pavel VI., encyklika Populorum progressio (1967)
 - Pavel VI., apoštolský list Octogesima adveniens (1971)
- 4. fáze – učení Jana Pavla II. – důraz na svobodu a demokracii:
 - Jan Pavel II., encyklika Laborem exercens (1981)
 - Jan Pavel II., encyklika Sollicitudo rei socialis (1987)
 - Jan Pavel II., encyklika Centesimus annus (1991)
- 5. fáze – současnost – sociálně ekologické paradigma:
 - Benedikt XVI., encyklika Caritas in veritate (2009)
 - František, encyklika Laudato si (2015)
 - František, encyklika Fratelli tutti (2020)

Návrh „třetí cesty“

- **Heinrich Pesch** (1854-1926, kněz - jezuita): návrh „třetí cesty“, „solidaristický ekonomický systém“ – instituce liberální společnosti transformované větším smyslem pro společenství, duchovní hodnoty a společný cíl.
- **Encyklika Quadragesimo anno** - Pius XI. (1922-1939) 1931, 40. výročí RN, připravil Oswald von Nell-Breuning S.I.
- Ideály RN se neuskutečnily, naopak se prohloubily sociální konflikty a došlo k posílení socialistického hnutí vznikem SSSR. Zásadní odsouzení socialismu, liberalismu a individualismu.
- Návrh nového společenského řádu, vycházejícího ze stavovského systému – **solidarismus** (tzv. třetí cesta) – návaznost na sociální romantismus 19. stol. Argumentace rozumem a přirozeným zákonem, nikoli zjevením: principy by měly být přijaty nejen věřícími křesťany.
- Zdůrazňuje sociální odpovědnost církve a křesťanů, především v těchto oblastech:
 - Dvojitá povaha vlastnictví: soukromá a sloužící
 - Správné přerozdělování kapitálu (úloha státu)
 - Odproletarizování proletariátu: dělníci mají šetrností rozmnožovat rodinné jmění
 - Spravedlivá mzda
- Zavádí pojem „sociální spravedlnost“ (Nell-Breuning), první vyslovení a definice principu subsidiarity (79), **zákaz stávek** (94)

Protiválečné dokumenty Pia XI.

- 1931: Non abbiamo bisogno – proti násilnostem fašistického režimu v Itálii
- 1937: Mit brennender Sorge – reakce na represivní opatření v Německu, zejména nucení k členství v Hitlerjugend
- 1937: Divini Redemptoris – systematická kritika komunismu

Vliv prvních sociálních encyklik

- Inspirace pro vytváření legislativy evropských států.
- Výslovně se k jejich principům přihlásili tvůrci poválečné obnovy Německa (tzv. „sociální tržní hospodářství“) – kancléř, zakladatel CDU **Konrad Adenauer** (1876 – 1967) a ministr hospodářství (později kancléř) **Ludwig Erhard** (1907 – 1977).
- Tím, že jejich principy z velké části přijaly za své demokratické kapitalistické státy (západní Evropa, severní Amerika), zmenšil se prostor pro vytváření tzv. „třetí cesty“.
- Prohloubení izolace Sovětského svazu a dalších socialistických států vzhledem k demokratickému západu a kultuře vycházející z křesťanských hodnot.
- V rozvojovém světě (zvl. s katolickou většinou) byly přijaty, ne však naplněny – absence institucí potřebných k jejich realizaci. „Doktrína je správná, ačkoliv neúplná, avšak učení o institucích je nejisté.“ (Novak 164)

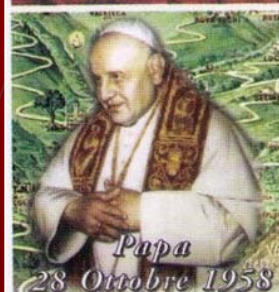
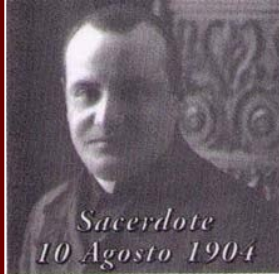
Jan XXIII.: otevření církve světu

- 1961: **Mater et Magistra**, 70. výročí RN
 - Obrací se ke všem lidem, ne jen k odborníkům.
 - Argumentace empiricko-sociologická, ne jen teologická
 - Jako první z papežů výslovně **podporuje koncepci liberálních institucí: lidských práv a hospodářského rozvoje.**
 - Zabývá se novými tématy: zemědělství, sociální rozdíly mezi vyspělými a rozvojovými státy (inkulturace, populační exploze), politika na globální úrovni.
 - Metodika tří kroků: vidět, posoudit, jednat (236).

Pacem in terris (1963)

První monotematická sociální encyklika - o otázce světového míru v době jeho vážného ohrožení: stavba berlínské zdi, kubánská krize.

Základní lidská práva (VDLP) musí být uplatňována na úrovni zákonodárství uvnitř států i v jejich vzájemných vztazích

1904 - 10 Agosto - 2004

*Centenario ordinazione
Sacerdotale del
Beato Giovanni XXIII*

2. vatikánský koncil

- Konstituce **Gaudium et spes** (Radost a naděje, 1965)
- 1. část: znamení doby, vztah pozemského pokroku k růstu Božího království
- 2. část – některé konkrétní problémy:
 - Manželství a rodina
 - Kultura
 - Etika hospodářství
 - Politické společenství
 - Mír a budování mezinárodního společenství
- Shrnuje vše, co bylo na tato témata dosud řečeno.

Pavel VI. (1963 – 1978)

- Prodal tiáru (prodána v Americe, výnos určen potřebným (chudým). Je uchována v chrámu Neposkvrněné Panny Marie ve Washingtonu)
- Dokončil druhý vatikánský koncil
- Vydal encykliku Humanae vitae (1968)
- Zrušil exkomunikaci konstantinopolského patriarchy (Athenagoras)

Sociální dokumenty Pavla VI.

- 1967: encyklika **Populorum progressio**
 - Téma: sociální konflikty na globální úrovni, hledání řešení problému nerovnosti mezi vyspělými a rozvojovými státy.
 - Úhel pohledu: svět je nemocný; chudé národy světa s hněvem povstanou proti bohatým; je třeba hledat nové formy světové vlády.
 - Důrazy: vzdělání – alfabetizace, demografický růst (zdůraznění svrchovaného práva rodičů rozhodovat odpovědně o počtu dětí; není zde zmínka o antikoncepci – před vydáním HV), **založení komise Iustitia et Pax (5) a Caritas Internationalis (46)**; dialog mezi kulturami a inkulturace; omluva za nedostatečnou inkulturaci historických křesťanských misií (12)
- 1971: **Octogesima adveniens**, list papeže předsedovi Iustitia et pax k 80. výročí RN. Aktuální otázky:
 - Urbanizace, diskriminace, demografický růst, média, ekologie
 - Marxismus: rozlišení různých proudů, zásadní odsouzení (souvislost s teologií osvobození)
 - Aktivní zapojení křesťanů do politické činnosti, legitimní pluralita

Jan Pavel II. (1978 – 2005)

- Polák, první neitalský papež po 450 letech.
- Přispěl k destrukci komunistického režimu.
- Vydal tři důležité sociální encykliky.
- Blahořečil Matku Terezu.

Laborem exercens

- 1981, první z trojice velkých sociálních encyklik Jana Pavla II., k 90. výročí RN,
- Nová forma: podrobný biblicko-teologický výklad; těžko přístupné neodborníkovi
- Téma: práce, důraz na její subjekt – člověka
- Myšlenka, kterou zformuloval už v roce 1861 americký prezident Abraham Lincoln: „Práce předchází kapitál a je na něm nezávislá. Kapitál je pouze plodem práce a nikdy by neexistoval, kdyby neexistovala nejprve práce.“
- Nová perspektiva: spiritualita práce (stvoření, ježíš jako dělník, kříž jako obraz práce...)

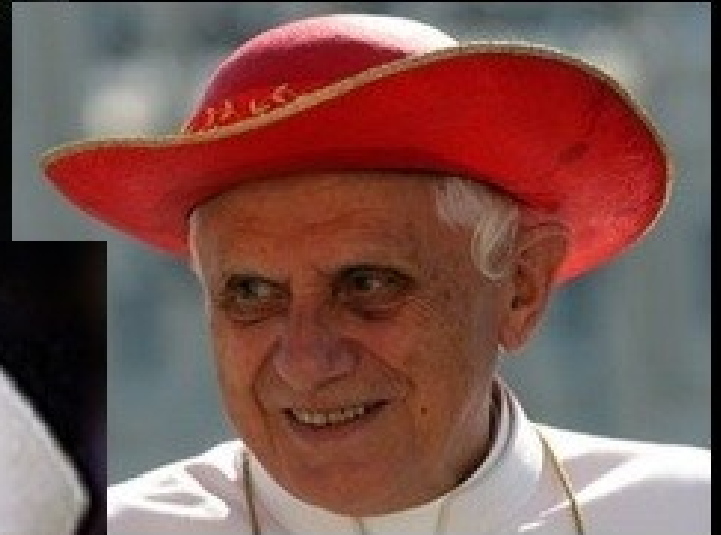
Solicitudo rei socialis

- Encyklika Jana Pavla II., 1987 – 20 let po PP
- Reakce na stálé prohlubování ekonomických a sociálních rozdílů mezi rozvinutým a rozvojovým světem
- Povinnost církve a křesťanů angažovat se pro chudé
- Témata: vzdělání, diskriminace, vykořisťování, lidská práva, ekologie, lidský rozvoj (rozbor problémů ve světle teologie)

Centesimus annus

- Encyklika Jana Pavla II. Ke 100. výročí RN, 1991
- Reflexe událostí roku 1989: zánik komunismu prokázal pravdivost základních principů SNC, ale nově nastupující globální kapitalismus je nutné stavět na mravních principech
- Poprvé se církevní autorita staví výslovně na stranu tržní ekonomiky, odmítá tzv. třetí cestu.
- Základ: soukromé vlastnictví a univerzální určení statků

Benedikt XVI.

Joseph
Ratzinger

Deus caritas est

- První encyklika papeže Benedikta XVI., 2006
- Biblický a teologický rozbor pojmu „láska“
- Jako nutný doplněk sociální nauky církve zdůrazňuje povinnost charitativní práce
- I v nejlepším politickém a sociálním systému bude vždy existovat bolest, samota, vyloučení ze společnosti – na ně církve a křesťané reagují pomáhající láskou

Dva rozměry diakonie (DCE 29)

- Poměr mezi úsilím zaměřeným k vytváření spravedlivějšího uspořádání státu a společnosti na jedné straně a charitativní aktivitou na straně druhé:
- **Sociální nauka církve:**
 - Bezprostřední úlohou církve není utváření spravedlivých struktur, protože to přísluší sféře politiky, V dané věci má úloha církve zprostředkující roli, protože jí náleží **přispívat k očišťování rozumu a k probouzení mravních sil**, bez nichž spravedlivé struktury nelze budovat a bez nichž tyto struktury nemohou dlouhodobě působit. Bezprostřední působení při utváření spravedlivého uspořádání společnosti je přednostně věcí laiků. Jako občané státu jsou povoláni k tomu, aby se osobně podíleli na veřejném životě.
- **Charitativní činnost:**
 - **Charitativní organizace církve představují naproti tomu opus proprium**, tedy úlohu, která je církvi přiměřená a na jejímž naplňování se církev pouze nepodílí, nýbrž jedná jako přímo odpovědný subjekt a koná při tom to, co odpovídá její vlastní povaze. Církev nemůže být nikdy zproštěna úkolu uplatňovat lásku (caritas) ve formě organizované aktivity věřících. Zároveň platí, že nikdy nenastane situace, v níž by nebylo třeba lásky (caritas) každého jednotlivého křesťana, protože člověk kromě spravedlnosti bude vždycky potřebovat lásku.

Caritas in veritate

- Sociální encyklika Benedikta XVI., 29. 6. 2009
- Láska v pravdě: encyklika o integrálním lidském rozvoji v lásce a v pravdě; možnosti a meze rozvoje jednotlivého člověka i celých národů; aktualizace sociálně-etických principů pro současnou situaci světa.
- Témata:
 - Ekonomie: etika podnikání, odpovědnost finančního sektoru, nová úloha odborů
 - Kultura: přístup ke vzdělání, absolutní nárok techniky, převažující technicistní mentalita, moc médií
 - Etika: obrana lidské důstojnosti od početí pro přirozenou smrt, otevřenost vůči životu, právní systémy a koncept práv a povinností
 - Globalizace: migrace, mezinárodní rozvojová pomoc, ochrana životního prostředí, energetická otázka
 - Politika: princip společného dobra, spolupráce věřících a nevěřících, význam občanské společnosti, úloha neziskového sektoru, reforma OSN

Papež František

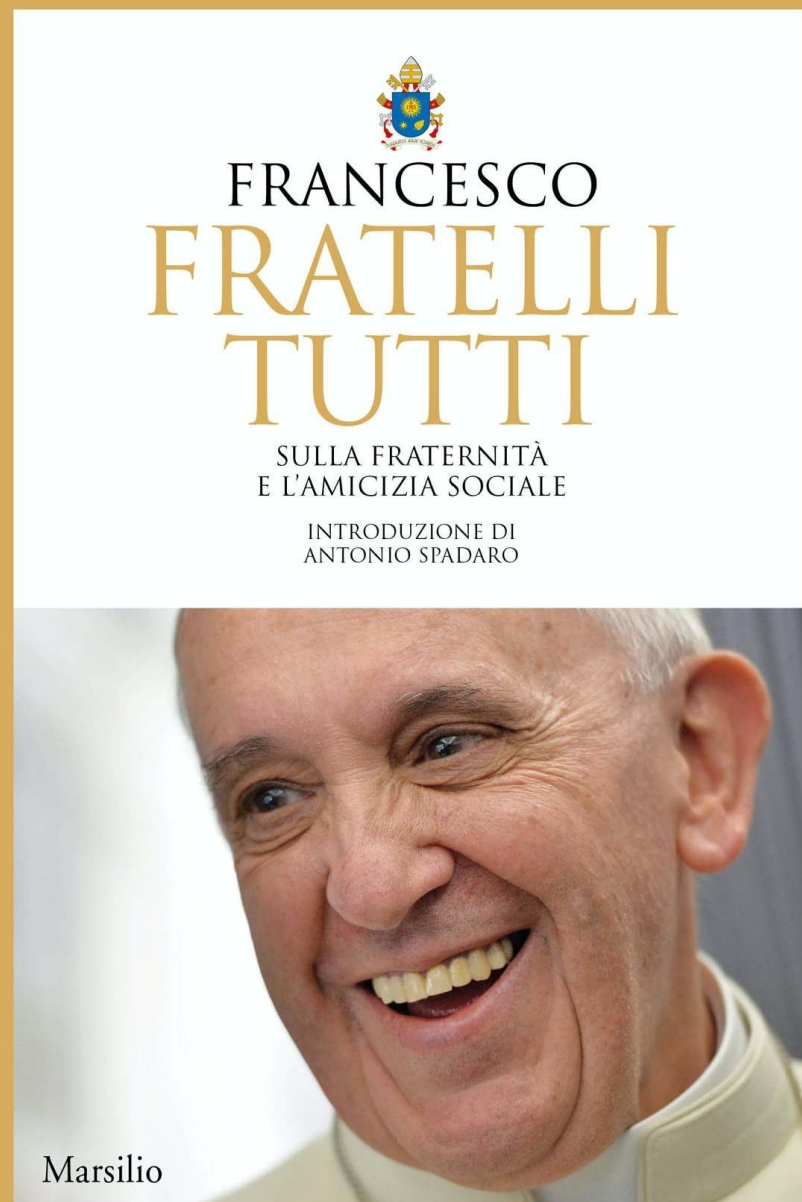
Laudato si (2015)

- Klíčovým tématem encykliky je otázka: „Jaký svět chceme zanechat těm, kteří přijdou po nás, dětem, které právě vyrůstají?“
- Podle papeže Františka však tuto otázku nelze řešit izolovaně, pouze v rámci životního prostředí. Papež upozorňuje, že se musíme ptát, co je smyslem života na zemi, jaké jsou hodnoty a základy společenského života, co je cílem naší práce a veškerého našeho úsilí.
- Pokud se totiž nebudeme zabývat těmito hlubšími problémy, nepovede naše starost o ekologii k žádným významným výsledkům. Proto papež vybízí nejen věřící, ale též všechny obyvatele naší planety k ekologické konverzi a předkládá ve svém textu tzv. integrální ekologii, která se nezabývá pouze environmentálními problémy, ale řeší také hluboce lidské a sociální otázky.
- Celá encyklika, která je významným příspěvkem k dosavadní sociální nauce církve, je prodchnuta nadějí: „Lidstvo je stále schopné společně pracovat na budování našeho společného domova“.

Fratelli tutti (4. 10. 2020)

- Stejně jako první sociální encyklika papeže Františka je ta nynější rovněž inspirována Prostředkem z Assisi. *Laudato si'* navíc odpovídá na podnět ekumenického patriarchy Bartoloměje, akcentujícího ekologickou péči o stvoření, zatímco encyklika *Fratelli tutti* byla podnětována setkáním Františka s vrchním imámem Ahmedem al-Tajíbem a podpisem jejich společné deklarace o lidském bratrství.
- Tato druhá sociální encyklika je přibližně stejného rozsahu jako programová exhortace *Evangelii gaudium*, má 287 odstavců a je členěna do osmi kapitol. Jako každá encyklika je i text té nynější, *Fratelli tutti*, tvořen množstvím citací z Písma, ale především z tradice a dokumentů papežského magisteria, což odráží také počet 288 poznámek pod čarou.

- 1. Temné mraky nad uzavřeným světem
- 2. Cizinec na cestě
- 3. Ohlašovat a vytvářet otevřený svět
- 4. Otevřít srdce celému světu
- 5. Lepší způsob politiky
- 6. Dialog a přátelství ve společnosti
- 7. Cesty obnoveného setkání
- 8. Náboženství ve službě bratrství v našem světě

Sociální pastýřské listy

- Aplikace SNC na konkrétní situaci v jednotlivých státech
 - Rakousko 1990
 - Maďarsko 1996
 - Německo 1997
 - Česko: Pokoj a dobro, 2000

Pokoj a dobro

- List k sociálním otázkám v České republice k veřejné diskusi, 17. 11. 2000.
- Název: oblíbený pozdrav Sv. Františka z Assisi.
- Stanovisko křesťanských církví v ČR, vypracované z pověření České biskupské konference a Ekumenické rady církví. Autorský tým:
 - Prof. Lubomír Mlčoch, děkan Fakulty sociálních věd UK (vedení)
 - Prof. Zdeněk Kučera, HTF
 - Prof. Jakub Trojan, ETF
 - Odborníci z katolické církve

Obsah listu

- **Východisko:** po deseti letech transformace jsou v našem politickém, hospodářském a sociálním životě závažné chyby jako důsledek nedostatečného důrazu na jejich etickou dimenzi. Na to chtějí křesťané upozornit a zároveň navrhnout možnosti, jak tuto situaci změnit.
- **Dědictví minulosti**
- **Kritické zhodnocení dosavadní hospodářské transformace**
- **Aplikace křesťanských principů na některé důležité oblasti:**
 - sociální rozměr ekonomiky,
 - obnova právního řádu a růst k odpovědnému občanství,
 - problém práce a nezaměstnanosti,
 - humánní ekologie,
 - rodina, vzdělání, média.

Iustitia et Pax

- Rada Iustitia et Pax, Česká republika je orgánem České biskupské konference dle článku 26 Stanov ČBK.
- Rada navazuje na poslání a cíle Papežské rady pro spravedlnost a mír a uplatňuje myšlenky tohoto poslání v České republice.
- Rada
 - se zabývá dodržováním lidských práv v České republice i ve světě a vystupuje proti jejich porušování.
 - sleduje sociální, ekologické a společenské problémy české společnosti, předkládá jejich analýzy a usiluje o hledání takových přístupů k jejich řešení, která nezesilují napětí mezi společenskými skupinami.
 - seznamuje veřejnost se sociálním učením církve.
- www.iupax.cz
- Předsedou Rady je biskup Václav Malý.

Pracovní skupina pro sociální otázky (ČBK)

- Česká biskupská konference v roce 2013 zřídila Pracovní skupinu pro sociální otázky (SO ČBK). Tvoří ji křesťané a lidé dobré vůle, kteří se angažují v různých oblastech života církve a občanské společnosti (pastoraci, politice, hospodářství, vzdělávacích institucích, vědeckých pracovištích aj.).
- <http://www.socialninauka.cz/>.
- **Cíle skupiny**
 - podporovat odborný dialog o sociálních otázkách v rámci církve i mimo ni, zejména s odbornou veřejností
 - sledovat současný stav výzkumu a vědeckého myšlení, publikované výzkumy sociální problematiky
 - provádět osvětovou a publikační činnost především v oblasti sociální problematiky
 - rozvíjet spolupráci s církevními organizacemi, hnutími a dalšími institucemi občanského sektoru
 - oslovovat odborníky vybraných oblastí, především z řad mladé generace; spolupracovat s doktorandy různých fakult ČR
 - vytvářet širokou síť externích odborníků

Závěr

- Úkolem křesťanů a církví je ukazovat lidem duchovní a transcendentní hodnoty.
- Vůči strukturálnímu zlu nesmějí křesťané mlčet – znamenalo by to jejich spoluvinu.
- Svoboda neznamena svévoli, ale mravní úkol.
- Křesťanská sociální etika jako alternativa současných trendů: nebojme se jít proti větru.
- *„Páteří křesťanského sociální učení jsou myšlenky o důstojnosti každého člověka, o solidaritě a subsidiaritě, o společném dobru, o spoluúčasti člověka na ekonomických procesech, v nichž může rozvíjet i svou osobnost, o svobodě a nezcizitelných lidských právech. Všechny tyto myšlenky jsou v harmonii se Všeobecnou deklarací lidských práv i s odpovídajícími lidskými povinnostmi. Patří k nim dále sociálně odpovědné vlastnictví, svoboda podnikání a sociálně orientované tržní hospodářství, jemuž nechybí respekt k právu a etickým principům. Odtud čerpáme inspiraci i pro tvorbu pracovních alternativ, projektů a vizí v oblasti sociálního, ekonomického i politického života. Odtud čerpáme inspiraci i sílu k tomu, abychom vyslovili jasné „ano“ a jasné „ne“ k nejrůznějším společenským jevům.“ (PD 65)*

Klíčová slova

- Křesťanská sociální etika
- Sociální nauka církve
- Individuální/sociální etika
- Dobré/spravedlivé
- Sociální otázka
- Marxismus
- Borské teze
- Osobnosti: Robert Lamennais, Wilhelm von Ketteler, Karl von Vogelsang, Karl Marx, John Stuart Mill, Adolf Kolping, Jan Bosco
- Papežové: Lev XIII., Pius XI., Pius XII., Jan XXIII., Pavel VI., Jan Pavel II., Benedikt XVI., František